

ANGAJAREA ȚINTEI. EVOLUȚIE ÎN TIMP

Locotenent-colonel conf. univ. dr. Radoslav CHALAKOV

Locotenent-colonel conf. univ. dr. Andon ANDONOV

Colegiul Național de Apărare Rakovski, Bulgaria
10.55535/GMR.2023.4.13

Motto:

„La un anumit nivel al războiului, accentul nu se pune pe armele specifice folosite sau chiar pe țintele atacate, ci, mai degrabă, pe efectele dorite”.

Air Force Doctrine Document 2 Organization
and Employment of Aerospace Power

INTRODUCERE

Este de așteptat ca mediul operațional al viitorului să fie mai aglomerat și haotic, împiedicând libertatea de mișcare, mai provocator, mai interconectat și mai constrâns. Prin urmare, este esențial să se sporească adaptabilitatea și reziliența formațiunilor pentru a opera în aceste condiții, cu respectarea principiilor dreptului internațional umanitar în desfășurarea operațiilor.

Amenințarea sau utilizarea descurajării și constrângerii vor rămâne în centrul operațiilor militare în viitorul apropiat. Prin urmare, forțele armate trebuie să fie capabile să se coordoneze și să se sincronizeze și, prin țintire, să aplice un spectru larg de capacități pentru a influența diferiți actori de conflict, ca parte a unei abordări cuprinzătoare și într-un mediu operațional divers.

Termenul de țintire este sinonim cu cel de „selectare a țintelor”. Conflictele armate din ultimele două decenii ale secolului al XXI-lea evidențiază importanța adaptării structurii, doctrinei și procedurilor aferente la cerințele comunității internaționale.

Țintirea (FM 3-60, noiembrie 2010) este procesul de identificare a surselor de instabilitate în aria de responsabilitate și zonele de influență ale unei entități. Este procesul de selectare a țintelor ([https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3-56 9](https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3-56%209)) și de găsim a răspunsului adecvat cu privire la acestea. Sunt luate în considerare cerințele și capacitățile strategice și operaționale, precum și amenințarea la adresa forțelor amice, impusă de adversar. Țintirea este un instrument care se aplică în fiecare fază de planificare a unei operațiuni (Chairman of the Joint Chiefs of Staff/CJCS, 28 septembrie 2018).

Conform *Joint Publication 3-60*, țintirea este procesul de selectare și prioritizare a țintelor și de găsim a unui răspuns adecvat cu privire la acestea, având în vedere cerințele operaționale și capacitățile. Țintirea necesită un proces analitic continuu

Țintirea (targeting) în sistem întrunit este rezultatul necesității de a transpune planul comandantului forței întrunit în acțiuni tactice. Angajarea țintei în sistem întrunit implică procesul de selectare și prioritizare a țintelor (clasificate în NATO ca obiectiv, individ, entitate virtuală, echipament sau organizație/Facility, Individual, Virtual Entity or Organization – FIVE-O) și determinare a mijloacelor adecvate pentru a le influența, ținând cont de cerințele operaționale și de capacitățile disponibile, pentru a produce efectele dorite, în concordanță cu obiectivele operațiunii. Procesul face conexiunea dintre acțiunile tactice și rezultatul dorit la nivel strategic, în funcție de obiectivele operaționale, prin influențarea obiectivelor de impact prioritizate.

Aceasta a fost aplicată de la începutul secolului al XX-lea, în Primul și Al Doilea Război Mondial (Teatrul Japonez), în conflictul dintre Coreea de Nord și Statele Unite ale Americii, Războiul din Vietnam, fiind utilizată în timpul Operațiunii Furtuna în Deșert, în conflictul din Kosovo, Războiul din Irak, continuând să fie aplicată în războiul modern.

Cuvinte-cheie: țintire, efect, specialiști, pregătire, operație.

pentru a identifica, dezvolta și influența țintele, în conformitate cu obiectivele comandantului.

Țintirea face parte din procesul de luare a deciziilor militare pentru a duce la îndeplinire intenția comandantului. Metodologia folosită pentru a transpune intenția comandantului într-un plan este de a decide, detecta, livra și evalua. Funcțiile asociate cu această metodologie îl ajută pe comandant să decidă ce acțiuni să întreprindă.

Termenul „țintire” este sinonim cu „selectarea țintelor” (NATO Standardisation Office/NSO; FM 3-60, p. 47). În acest sens, țintirea și-a început evoluția în Al Doilea Război Mondial, dar necesitatea aplicării sale a început să se facă „simțită” încă din Primul Război Mondial.

CONSIDERAȚII ISTORICE ASUPRA APLICABILITĂȚII ȚINTIRII

Raidurile Zeppelinului german asupra Londrei, în 1917, au reprezentat, probabil, prima utilizare cunoscută a puterii aeriene în afara sprijinului direct al operațiunilor terestre. În timp ce efectele materiale ale acestor raiduri au fost minime, efectele asupra rolului conceptual al puterii aeriene au fost enorme. În noiembrie 1918, maiorul Edgar Gorrell (<https://airandspace.si.edu/collection-archive>) a elaborat primul plan strategic de bombardament pentru Serviciul Aerian. Scopul său a fost „să lanseze bombe asupra centrelor comerciale și a liniilor de comunicație” în asemenea cantități, încât să întrerupă fluxul proviziilor necesare formațiunilor. Pentru a atinge acest rezultat, oficialii responsabili cu planificarea acțiunii au cerut ținte predeterminate. În acest scop, piloții au analizat centrele inamice critice, pentru a determina care ar trebui să devină ținte (între 12 iunie 1918 și 11 noiembrie 1918, bombardierele americane au lansat bombe, aproximativ 140.000 de kilograme, asupra unor șantiere feroviare, fabrici, poduri, posturi de comandă etc.). Cu toate acestea, războiul s-a încheiat înainte ca planul să fie realizat. Lecțiile războiului arată că cel mai mare reproș care poate fi adus bombardamentelor aeriene este lipsa unui program prestabilit, atent calculat pentru a distruge zonele de infrastructură critică ale inamicului. Atingerea acestui obiectiv necesită o analiză sistematică pentru a determina care ținte, dacă sunt distruse, ar cauza cele mai mari daune. Astfel, pentru a întreprinde acest tip de studiu sistematic, este necesară o organizație cu un accent susținut pe țintirea aeriană.

Până în 1926, mulți aviatori considerau bombardarea drept cel mai important rol al puterii aeriene, iar prevalența bombardamentelor a dus la un accent tot mai mare pe țintire.

Potrivit maiorului Donald Wilson, „atacarea mai multor ținte critice ar perturba economia inamicului” (https://en.wikipedia.org/wiki/Donald_Wilson). În opinia locotenentului, la vremea respectivă, Haywood Hansel (unul dintre cei doi ofițeri desemnați să-l asiste pe maiorul Wilson), „Selectarea corespunzătoare a țintelor vitale în sectorul industrial/economic/social al unei națiuni moderne industrializate și distrugerea lor ulterioară, prin atacuri aeriene, pot slăbi fatal o națiune inamică industrializată și pot duce la victoria prin puterea aeriană”. (<https://www.military.com/off-duty/books/>)

În ciuda lecțiilor evidente din Primul Război Mondial, participarea la Al Doilea Război Mondial fără o organizație de informații capabilă să efectueze cercetări sistematice asupra potențialilor inamici și să recomande ținte vitale a căror distrugere ulterioară ar duce la victorie nu a produs rezultatul dorit. Comandanții încă se bazau pe informațiile forțelor terestre în menținerea datelor suficiente pentru a efectua operațiuni aeriene.

În iulie 1941, la apogeul celui de-Al Doilea Război Mondial, nu exista încă suficientă informație pentru a planifica și a conduce operațiuni de luptă, din cauza lipsei unei metode sistematice de selectare a țintelor. Corpul Aerian nu a oferit pregătire pentru cercetarea aeriană. Generalul Eaker (<https://www.military.com/off-duty/books/>), comandantul Armatei a 8-a Aer, raporta, în martie 1942, că „Informațiile reprezintă partea din activitate în care suntem cei mai slabi” (<https://irp.fas.org/doddir/usaf/afpam14-210/part15.htm>). În toamna anului 1942, Planul de cerințe aeriene (Air Requirements Plan – AWPD-42) împotriva Germaniei a fost discutat la cel mai înalt nivel, iar pe măsură ce discuția a progresat, limitările sale în domeniul analizei țintei au devenit evidente. Generalul Arnold (John R. Glock, USAF, 2012) a înființat, în decembrie 1942, un comitet de analiști (Committee of Operational Analysts – COA) cu scopul de a aborda această deficiență. Pentru prima dată, Statele Unite ale Americii au creat o organizație care să fie responsabilă de colectarea și analiza informațiilor, în scopul selectării țintelor aeriene. Aceasta a devenit, în cele din urmă, primul grup comun de țintire întrunită (Joint Targeting Group), având un adjunct al șefului statului major aerian pentru țintire (Deputy Assistant Chief of the Air Staff for Targeting). Astfel, cu scopul de a se găsi o abordare sistematică pentru selecția țintelor, s-a creat o bază de date cu ținte potențiale, care a fost numită *Bombing Encyclopedia* (Maxwell Field, Ala., 1946, pp. 13-15), procesând automat o mare cantitate de informații necesare pentru a oferi recomandări specifice pentru fiecare țară din lume, precursora a ceea ce astăzi este *Basic Encyclopedia*.

Pentru a centraliza procesul de planificare, la 2 august 1944, a fost înființat, la Washington, D.C., un grup operativ comun (Joint Task Force) cu scopul de a asigura o analiză continuă a obiectivelor, precum și un înalt grad de integrare și coordonare. Al Doilea Război Mondial s-a încheiat înainte ca grupul să poată oferi recomandări pentru obiective, care, la rândul lor, ar fi sprijinit în mod direct trupele terestre și ale Corpului de Marină atunci când acestea au ajuns la țărmul continentului japonez. Experiența celor două războaie mondiale arată clar că selecția corectă a țintelor vitale este esențială pentru utilizarea cu succes a puterii aeriene și depinde de studiul sistematic al informațiilor disponibile.

La cinci ani după Al Doilea Război Mondial, Statele Unite ale Americii încă nu aveau organizarea, personalul necesar și instruit, baza de date și materialele pentru a susține puterea aeriană în Peninsula Coreeană. Înainte de izbucnirea conflictului, Forțele Aeriene nu aveau nicio organizație care să mențină și să analizeze baza de ținte nord-coreene. Existau informații despre doar 53 de ținte din Coreea de Nord, celelalte fiind scoase din uz. Problema numărului inadecvat de personal instruit pentru a menține țintirea a continuat în timpul războiului. Din cauza lipsei de ofițeri de informații competenți în câmpul de luptă, campania coreeană a susținut afirmația că neglijarea antrenamentului pe timp de pace a fost o greșeală gravă. Lipsa analiștilor instruiți a afectat două domenii suplimentare: evaluarea luptei și recomandările privind armamentul. Dacă s-ar fi făcut un efort mai mare pentru evaluarea operațiunilor de luptă, s-ar fi obținut o evaluare mai precisă a valorii planurilor de țintire. Cu zece zile înainte de armistițiu, a fost înființată o unitate privitoare la vulnerabilități, pentru a oferi recomandări eficiente relative la armament. Dacă ar fi fost înființată mai devreme, ar fi contribuit, fără îndoială, la executarea cu mai multă eficiență a sarcinilor din timpul războiului din Coreea.

Experiența dobândită în timpul conflictului coreean întărește lecțiile învățate din cele două războaie mondiale – *Selectarea corectă a țintelor vitale este esențială pentru utilizarea cu succes a puterii aeriene. Selectarea acestor ținte necesită personal instruit, cu experiență, familiarizat atât cu planificarea operațiunilor, cât și cu informațiile.*

Țintirea rezultă din necesitatea de a transpune planul comandantului forței într-unite în acțiuni tactice. Aceasta implică procesul de selectare și prioritizare a țintelor (clasificate în NATO ca obiectiv, individ, entitate virtuală, echipament sau organizație/Facility, Individual, Virtual Entity, Equipment, or Organization – FIVE-O), precum și determinarea mijloacelor adecvate de influențare a acestora, luând

în considerare cerințele operaționale și capacitățile disponibile, pentru a produce efectele dorite, în concordanță cu obiectivele operaționale. Țintirea face conexiunea dintre acțiunile tactice și obiectivul strategic final, luând în considerare obiectivele operaționale, prin influențarea obiectivelor de impact prioritizate.

Începând cu secolul al XX-lea, Primul și Al Doilea Război Mondial (Teatrul de Operații Japonez), continuând cu conflictul Coreea de Nord-SUA, evoluând în Războiul din Vietnam, fiind utilizată în timpul Operațiunii Furtuna în Deșert, în conflictul din Kosovo, în Războiul din Irak, țintirea continuă să fie aplicată în războiul modern.

ÎN PREZENT

Multe lecții au fost învățate de la sfârșitul Războiului din Golf. Majoritatea autorilor atrag atenția asupra modului în care armele de precizie și platformele *stealth* au schimbat natura războiului. Atenția acordată acestor aspecte umbrește o altă lecție esențială, anume importanța aplicării și utilizării țintirii. De la Al Doilea Război Mondial până la sfârșitul Operațiunii Furtuna în Deșert, problemele de comandă și control au rămas o sursă de dispută între categoriile de forțe.

Alături de beneficiile pozitive ale aplicării sale în loviturile chirurgicale, există și episoade negative. Ca exemplu de aplicare greșită, se poate menționa bombardarea centralelor nucleare irakiene în timpul Operațiunii Furtuna în Deșert. Deși acest lucru a avut ca efect reducerea, în anumite moduri, a capacităților de comandă și control ale formațiunilor inamice, a condus la o problemă de aprovizionare pentru populație. Acest lucru a dus, la rândul său, la focare de gastroenterită și holeră cu rate ridicate de mortalitate în unele comunități locale (Rizer, 2001, pp. 1-2).

CONCLUZII

Țintirea a fost și va fi întotdeauna o funcție esențială într-o operație militară pentru a obține victoria pe câmpul de luptă. În concordanță cu intenția comandantului, aplicarea acesteia devine imperativă și obligatorie în mediul operațional modern.

Mediul operațional modern este în continuă evoluție, ceea ce conduce la necesitatea unei schimbări în modul în care este evaluat și influențat adversarul. Superioritatea într-o operațiune necesită o abordare precisă a culegerii și analizei informațiilor.

Țintirea este unul dintre „*motoarele*” războiului, reprezentând unul dintre factorii cheie ai războiului modern.

Scurta prezentare istorică de mai sus nu se pretinde a fi exhaustivă, dar evidențiază, în mare măsură, relația strânsă dintre război și tehnologie. Operațiunile aeriene au schimbat dramatic aplicarea țintirii (Osinga, Roorda, 2016, pp. 27-76.) În a doua jumătate a secolului al XX-lea, progresele tehnologice au continuat să remodeleze utilizarea țintirii.

Aplicarea țintirii în armatele occidentale a ajuns să includă, din ce în ce mai mult, proceduri standardizate dezvoltate anterior și mecanisme de verificare (Bachman, Holland, 2019, pp. 1028-47).

În armatele SUA și NATO, țintirea constă în diferiți pași unificați printr-un ciclu de țintire formalizat (Publication 3-60, 2013, p. I-6.).

În prezent, atât militarii, cât și civilii sunt puternic implicați în întregul proces, care urmărește creșterea eficacității unei operații, odată cu menținerea legitimității și legalității desfășurării acesteia.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bachman, J.S., Holland, J. (2019). *Lethal sterility: Innovative dehumanization in legal justifications of Obama's drone policy*. În *International Journal of Human Rights*, 23:6, pp. 1028-47, <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13642987.2019.1592159?tab=permissions&scroll=top>, accesat la 22 septembrie 2023.
2. Capt. Glock, J.R. (2012). *USAF. The Evolution of Air Force Targeting, Air & Space Power Journal*.
3. Chairman of the Joint Chiefs of Staff (CJCS), Joint Targeting, Joint Publication 3-60 (Washington, DC: CJCS, 28 septembrie 2018), I-1; U.S. European Command (USEUCOM), „*Target Strategy Intelligence Planning Team Overview*”, briefing pentru Military Targeting Committee, slide 3, 7 octombrie 2021.
4. FM 3-60 (2010). *The Army Targeting Process*, noiembrie.
5. Maxwell Field, Alabama (1946). *The Bombing Encyclopedia was the first effort to automate the handling of the vast amount of information needed to provide target recommendations for every country in the world*. See James Lowe, „*Intelligence in the Selection of Strategic Target Systems*”, lecture, Air War College, pp. 13-15.
6. Memorandum, JCS 1020, subiect: Joint Target Group, 24 august 1944, Historical Research Agency (HRA), File K142.6601-1, 4.
7. Osinga, F.P.B., Roorda, M.P. (2016). *From Douhet to drones, air warfare, and the evolution of targeting*, în *Duchene, Schmitt, and Osinga (eds.), Targeting*, pp. 27-76.
8. Publication 3-60 (2013). *Joint Targeting*. Washington, DC: Joint Chiefs of Staff, p. I-6.
9. Rizer, K. (2001). „*Bombing Dual-Use Targets: Legal, Ethical, and Doctrinal Perspectives*”. *Air and Space Journal*. *Montgomery*, pp. 1-2.
10. <https://airandspace.si.edu/collection-archive/edgar-s-gorrell-collection/sova-nasm-xxxx-0057>, accesat la 22 august 2023.
11. https://irp.fas.org/doddir/dod/jp3-56_1/3-56_1ch4.htm, accesat la 25 septembrie 2023.

12. <https://www.govinfo.gov/content/pkg/GOVPUB-D214-PURL-po130684/pdf/GOVPUB-D214-PURL-gpo130684.pdf>, accesat la 12 septembrie 2023.
13. <https://irp.fas.org/doddir/usaf/afpam14-210/part15.htm>, accesat la 25 septembrie 2023.
14. <https://www.military.com/off-duty/books/2021/05/05/how-wwii-bomber-mafia-lost-short-term-battle-won-strategic-war.html>, accesat la 12 septembrie 2023.
15. https://en.wikipedia.org/wiki/Donald_Wilson, accesat la 12 septembrie 2023.